

Veilig mensen Onder de Kastanje

Veiligheid is één van de speerpunten van het KNHS-beleid. De afgelopen tijd besteedden we hieraan ook de nodige aandacht in Paard & Sport: zoals het dragen van een veiligheidscap en bodyprotector, verkeersregels kennen en altijd met chaps of laarzen rijden. Maar hoe zit het met de veiligheid binnen de mensport? Bob van Asselt en Renate van Maanen hebben een opleidingscentrum voor paard en koetsier in Kootwijkerbroek, 'Onder de Kastanje'. Het afgelopen voorjaar ontvingen zij het veiligheidscertificaat. Welke regels zijn belangrijk en hoe leeft Onder de Kastanje deze na?

Bob van Asselt is vanaf jongs af aan bezig met paarden. Langzaam ontwikkelde hij een hobby tot mensen, maar vanaf zijn twintigste sloeg het menvirus echt toe. Hij deed Deurne, volgde de ORUN-opleiding tot men-instructeur en was onder meer groom voor Ton Monhemius, lid van het gouden team in Jerez, daarna heeft hij nog een aantal jaren voor Mieke van Tergouw gewerkt. 'Rond '92-'93 ben ik in Hoenderloo voor mezelf begonnen als men-instructeur. Je kent het wel: grote mond en lesgeven vanuit de auto. Later namen we paarden en koetsen mee. Dan kom je erachter dat veiligheid en kwaliteit belangrijker zijn. Dus je zorgt voor goede paarden en een hek om je accommodatie. Dat groeide kalm steeds verder door.' Vijf jaar geleden begon Bob in Kootwijkerbroek met Onder de Kastanje. Op de vraag waarom die naam, antwoordt hij lachend: 'We reden naar de PTT om een telefoonnummer aan te vragen en realiseerden ons dat we nog geen bedrijfsnaam hadden. We dachten eerst aan Onder de Linden of de Lindeboom. Het was winter, dus er lagen veel kastanjes, vandaar. In het voorjaar bleken het allemaal Lindebomen te zijn. Gelukkig stond er ook één kastanjeboom. Nu zijn er meer, maar die moeten nog wel groot worden.' Een groot bedrijf op het gebied van mensport is uniek. Van Asselt: 'Mensen zijn eerder geneigd een uurtje onder het zadel te gaan

rijden dan een uurtje te gaan mensen. Dat kost ook meer tijd en geld. Ik heb dus gezocht naar een vertaalslag naar een manege voor de mensport. Wij organiseren veel themaritten, personeelsuitjes en cursussen zoals voor het SRR koetsiersbewijs en het mendiploma. Mensen doen dan een cursus van drie maanden en gaan weer hun eigen weg. We hebben ongeveer dertig vaste lesklanten per

week, in vergelijking tot een 'gewone' manege is dat dus niet veel.'

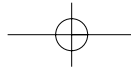
Veiligheidscertificaat

Dit voorjaar ontving Onder de Kastanje het veiligheidscertificaat. Bob: 'Ik ben een stimulator van veilige paardensport. Ik wil geen gelazer. En in de mensport zijn ongelukken vaak veel ernstiger, vooral met de paarden. Ongeveer 99 procent vindt plaats door aanwijsbare redenen zoals: te scheef door de bocht, een wiel eraf, brekend tuig. Dat is allemaal te voorkomen. Ik wilde iets ontwikkelen wat allure heeft: goed materiaal, een kwalitatief hoogstaand product. Als er ongelukken gebeuren, moet je zorgen dat je een calamiteitenplan hebt. Daarnaast is goed onderhoud heel belangrijk. Elke maand wordt al het tuig

Foto: Marti Unck

Ongelukken kun je voorkomen door je paard correct in te spannen met een goed passend tuig en dit ook goed te onderhouden. Een groom, op deze foto nog net zichtbaar, tijdens een buitenrit is geen overbodige luxe.

grondig nagekeken en waar nodig hersteld. De wagens krijgen twee keer per jaar een grote beurt. Maar een scherpe blik op veiligheid is het allerbelangrijkst.'

Zijn de veiligheidsvoorwaarden en -regels eenmaal geschapen, dan moeten ze ook daadwerkelijk opgevolgd worden. Van Asselt vindt dat hij daarin een voorbeeldfunctie heeft. 'Als wij het verkeerd doen, gaat het bij gasten ook verkeerd. Er komen regelmatig passanten langs voor een hapje of een drankje. Zij zetten hun aanspanningen hier vast. Dat mag absoluut niet. Stel dat een dier schrikt, zich losrukt en met wagen en al op de loop gaat! Netjes uitspannen dus en pas dan je paard vastzetten. Iedereen is welkom, als je de regels maar naleeft. Aan de andere kant moeten wij ook alert blijven en altijd willen verbeteren.' Inmiddels heeft Bob van Asselt een nieuwe 'taak'. In het twee jaar geleden opgestelde handboek Veilig Paardrijden staat niets over aanspanningen. Dat verbaasde hem zeer. 'Geen enkel voorbeeld stond erin. Je hoeft heus niet bij elke woordje 'ruiter', 'of menner' te schrijven, maar dingen als onderhoud en een EHBO-doos in elke wagen zijn wel belangrijk. Ik heb het handboek heel secuur doorgenomen en mijn aanbevelingen voor de mensport doorgemailed. Na de vorige bespreking met de commissie Veilig Mennen, waarin behalve ikzelf ook Elbert Koelewijn, Herman Heijnemans en Patricia van Iersel zitten, worden deze in het boek verwerkt. In principe hebben we dus al bereikt wat we wilden en wachten we nu op het resultaat.'

Goed voorbereid op pad

Monique Zeldenrust (19) gaat één dag in de week naar school en werkt de andere vier dagen bij Onder de Kastanje. Ze rijdt de 17-jarige Bo in de M2-dressuur en ment natuurlijk ook. Monique vindt het tuig heel belangrijk: 'Goed passend en natuurlijk van goede kwaliteit. Als een leidsel breekt tijdens een rit, ben je nergens meer.' Maar niet alleen het tuig, ook de wagen moet goed passend zijn. Monique legt uit: 'Je wagen moet eigenlijk aangepast zijn aan het paard. Als je bijvoorbeeld jonge paarden direct voor zware wagens zet is dat gauw te zwaar voor ze, dan weigeren ze na een tijdje.'

Als Monique en haar collega Evelien Lubbersen (20) de veelzijdige Bo inspannen, wordt duidelijk dat er veel dingen zijn waar op gelet wordt. Evelien houdt Bo vast aan beide leidsels, terwijl ze recht voor hem staat.

In de schemering of op donkere dagen is een reflecterende driehoek aan de linkerkant van de wagen verplicht.

'Zo voorkom je dat hij er vandoor gaat. Als een paard schrikt en aan de haal gaat met een wagen achter zich aan die pas half vast zit zijn de gevolgen niet te overzien.' Zorgvuldig wordt gekeken of het tuig niet te strak of te los zit. Met wat kleine trucjes controleert Monique of de wagen niet te dicht op Bo's achterbenen staat. Als alles in orde is, neemt ze de leidsels in haar linkerhand en stapt op de wagen. 'Blijf altijd naar je paard kijken, zodat je kunt inspelen op onverwachte situaties.'

Onderweg blijkt hoe handig en veilig het is om een groom mee te hebben. Als er een weg overgestoken moet worden stapt Evelien van de wagen en loopt al pratend tegen Bo naar voren. Daar kijkt ze of de weg vrij is. 'Je paard heeft oogkleppen op en kan niet zijwaarts kijken, dus je moet hem laten weten dat je eraan komt,' vertelt Monique. 'Als Evelien bij de weg staat, schreeuwt ze ook niet naar mij,

maar geeft ze tekens.' Iedere keer als we een pad inslaan, kijkt Monique keurig achterom, zelfs in het bos. Op die manier kan ze goed zien of er niets aankomt, voordat ze haar paard het pad instuurt. Nog een voordeel van een groom is dat die altijd een hand kan uitsteken om richting aan te geven als de menner zijn handen 'vol' heeft aan een lastig paard. De menzweep heb je nodig voor alles en nog wat. Je paard aanmoedigen (in plaats van je drijvende beenhulpen als je onder het zadel rijdt), maar ook om hem er zachtjes aaiend mee te belonen. Ook gebruik je de zweep om richting aan te geven op de openbare weg. Monique: 'Je moet je paard nooit op zijn kont raken, daarmee daag je het dier uit naar je te slaan.'

Marit Unck

